

අභ්‍යන්තර විගණනය

අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව මහ බැංකුවේ වටිනාකම් නිර්මාණය කිරීම, ආරක්ෂා කිරීම සහ පවත්වා ගැනීම සඳහා ස්වාධීන, අවදානම් මත පදනම් වූ සහ වාස්තවික තහවුරුවක්, උපදෙස්, දැක්මක් සපයන අතර පාලනය, අවදානම් කළමනාකරණය සහ පාලන ක්‍රියාවලීන්හි ඵලදායීතාව ඇගයීමට සහ වැඩිදියුණු කිරීමට විනයවත් සහ පද්ධතිමය ප්‍රවේශයක් ගෙන ඒමෙන් බැංකුවට එහි අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට සහාය වේ. අවදානම් කළමනාකරණ රාමුවේ තෙවැනි පෙළ ලෙස කටයුතු කරමින් අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව, මහ බැංකුවේ මෙහෙයුම් සඳහා වටිනාකම් එකතු කිරීමට සහ මෙහෙයුම් වැඩිදියුණු කිරීමට අවශ්‍ය අනාගතය කේන්ද්‍ර කර ගත් නිර්දේශ සපයයි. ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණකවරයා (CIA), අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුවෙහි ප්‍රධානියා ලෙස මහ බැංකුවේ අභ්‍යන්තර විගණන කාර්යයේ ස්වාධීනත්වය සහතික කිරීම සඳහා කාර්යමය වශයෙන් විගණන කමිටුවටත්, පරිපාලනමය වශයෙන් අධිපතිවරයාටත් වාර්තා කරයි. අභ්‍යන්තර විගණන කාර්යයේ වැදගත්කම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතෙහි 102 වගන්තියෙන් මනාව පිළිගෙන ඇති අතර එහි අභ්‍යන්තර විගණන කාර්යයේ පාලනය, ස්වාධීනත්වය සහ වාස්තවික බව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණන වෙත තොරතුරු සඳහා ඇති නිර්බාධී ප්‍රවේශය සහතික කරන අතර ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණකවරයාගේ පත් කිරීම සහ ඉවත් කිරීම ද නිර්වචනය කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු පනතෙහි 102 (5) වගන්තිය ප්‍රකාර ව අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුවේ ස්වාධීනත්වය, ආයතන ව්‍යුහය තුළ ස්වාතන්ත්‍ර වීම සහ වාර්තාකරණයේ වගකීම් ඇතුළු විෂය පථය, අධිකාරී බලය සහ කොන්දේසි, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණකවරයාගේ කාර්යය සහ වගකීම් සහිත ව, පාලක මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද මහ බැංකුවේ විගණන ප්‍රඥප්තියේ නිර්වචනය කර ඇත.

තව ද 2025 වසර තුළ දී අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අභ්‍යන්තර විගණකවරුන්ගේ ආයතනයේ (Institute of Internal Auditors), නව ගෝලීය අභ්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන් (GIAS) ප්‍රතිග්‍රහණය කරන ලද අතර මෙමඟින් 2009 සිට ප්‍රතිග්‍රහණය කරන ලද අභ්‍යන්තර විගණකවරුන්ගේ ආයතනයේ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වීම සඳහා වූ දිගුකාලීන කැපවීම ශක්තිමත් කරන ලදී.

විගණනයන් සිදු කිරීම

2025 වසර තුළ දී අවදානම් පදනම් කර ගත් වාර්ෂික විගණන සැලැස්ම බැංකුවේ වැදගත් කාර්යයන් ආවරණය වන පරිදි ක්‍රියාත්මක කළ අතර ප්‍රතිපත්තින්, අනුකූලතාව, මෙහෙයුම්, තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂණය, නෛතික සහ අනෙකුත් අදාළ අවදානම් ආවරණය කරමින්, බැංකුවේ උපායමාර්ගික අරමුණු ළඟා කර ගැනීම සඳහා එහි මෙහෙයුම් වැඩිදියුණු

කිරීමට අවශ්‍ය නිර්දේශ ලබා දෙන ලදී. තව ද බැංකුවේ අභ්‍යන්තර විගණන කාර්යය සහ අවදානම් කළමනාකරණ කාර්යය අතර අවදානම් සම්බන්ධ තොරතුරු හුවමාරුව වසර තුළ අඛණ්ඩ ව සිදු කරන ලදී.

විගණන ප්‍රගතිය සහ විගණන නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ තත්ත්වය පිළිබඳ පසු විපරම් වාර්තා කිරීම

වසර තුළ දී සිදු කරන ලද විගණනයන්හි ප්‍රගතිය සහ විගණන නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය විගණන කමිටුවට වාර්තා කරන ලදී. තව ද, විගණන කමිටුවේ නිර්ණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රගතිය සහ කළමනාකරණ ලිපියේ ඉස්මතු කර දක්වා ඇති බාහිර විගණකගේ නිරීක්ෂණ මත ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග ද කාලීන ව විගණන කමිටුව වෙත වාර්තා කරන ලදී.

අවදානම් පාදක වාර්ෂික විගණන සැලැස්ම සකස් කිරීම

අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අවදානම් පාදක වාර්ෂික විගණන සැලැස්ම සැකසීමේ දී, ආයතනික උපායමාර්ග සහ අරමුණුවලට අනුකූල වීම ශක්තිමත් කිරීම සඳහා 2024 වසර තුළ දී ප්‍රතිග්‍රහණය කරන ලද වටිනාකම් දාම ප්‍රවේශය අඛණ්ඩ ව අනුගමනය කරන ලදී. මේ සම්බන්ධයෙන් විගණනය කළ හැකි ක්‍රියාකාරකම් හඳුනා ගැනීම පිළිබඳ දැනුවත්භාවය වැඩිදියුණු කිරීම සහ එවැනි ක්‍රියාකාරකම් අදාළ ක්‍රියාවලි හිමිකරුවන් සමඟ සෘජුව ම තහවුරු කරගැනීම සඳහා විගණන සංගහනය (Audit Universe) යාවත්කාලීන කිරීමේ දී අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් බැංකුවේ දෙපාර්තමේන්තුව එකිනෙක සමඟ රැස්වීම් පැවැත්වීය. ඒ අනුව යාවත්කාලීන කරන ලද විගණන සංගහනය භාවිතා කර විස්තීර්ණ අවදානම් තක්සේරු ක්‍රමවේදයකට අනුව 2026 වසර සඳහා අවදානම් පාදක වාර්ෂික විගණන සැලැස්ම සකස් කරන ලදී.

පාර්ශ්වකරුවන් අතර සහයෝගීතාව

වෘත්තීය විධිමත්වය සහ අභ්‍යන්තර විගණකවරුන්ගේ ආයතනයේ නව ගෝලීය අභ්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන් සමඟ ශක්තිමත් අනුකූලතාව පෙන්නුම් කරමින් අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව අවදානම් පාදක අභ්‍යන්තර විගණනය පිළිබඳව බැංකු විදුපියෙස විසින් තේපාල රාජ්‍ය බැංකුවේ (Nepal Rastra Bank) නිලධාරීන් සඳහා 2025 මැයි මාසයේ දී සංවිධානය කරන ලද විශේෂ පුහුණු වැඩසටහනකට සම්පත් දායකත්වය සපයන ලදී.

තව ද අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් සපයනු ලබන අභ්‍යන්තර විගණන සේවාවෙහි

ගුණාත්මකභාවය තක්සේරු කිරීම සඳහා අභ්‍යන්තර විගණනය පිළිබඳ වාර්ෂික සේවාදායක ප්‍රතිපෝෂණ සමීක්ෂණය පවත්වන ලද අතර එහි ප්‍රතිඵල විගණන කමිටුවට දැනුම් දෙන ලදී.

තත්ත්ව තහවුරු කිරීමේ සහ වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන (QAIP)

අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුවේ ස්ථාපිත කර ඇති තත්ත්ව තහවුරු කිරීමේ සහ වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන තුළ ගෝලීය අභ්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන් සමඟ අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුවෙහි අනුකූලතාව පිළිබඳ බාහිර සහ අභ්‍යන්තර තක්සේරු කිරීම් මෙන් ම, සිය අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමෙහි සහ අඛණ්ඩ සංවර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙහි ලා අභ්‍යන්තර විගණන කාර්යයේ ප්‍රගතියෙහි කාර්ය සාධනයන් ද අන්තර්ගත වේ.

අභ්‍යන්තර විගණන කාර්යය තුළ තත්ත්ව ප්‍රවර්ධනය, සහ තත්ත්ව තහවුරු කිරීමේ සහ වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී, අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අභ්‍යන්තර තක්සේරු කිරීම් සිදු කරන ලද අතර එහි 2025 වර්ෂයට අදාළ කාලානුරූප ස්වයං තක්සේරු වාර්තාව සහ අභ්‍යන්තර විගණන කාර්යයේ කාර්ය සාධනයෙහි අඛණ්ඩ අධීක්ෂණය අන්තර්ගත විය.